

Kunpeszér Község Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2026. (V. 27.) önkormányzati rendelete

a Kunpeszéri gyöngyvirágos-tölgyes helyi jelentőségű védett természeti terület védettségének fenntartásáról és bővítéséről

[1] Kunpeszér Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a település természeti örökségének, jellemző karakterének, a különleges természeti értékben gazdag természeti területek helyi védelem alá helyezésének fenntartása, a jelen és jövő nemzedéke számára való megőrzése, gondozása, kezelése a jövő nemzedékek számára történő megőrzése érdekében,

[2] a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdésének b) pontjában és 36. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 62. § (2) bekezdésében és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság véleményezési jogkörrel eljáró szervezet véleményének kikérésével a következőket rendeli el:

1. §

Kunpeszér Község Önkormányzata Képviselő-testülete az 1194/1958. számú OTT. határozattal védetté nyilvánított Kunpeszéri gyöngyvirágos-tölgyes nevű terület védettségét fenntartja, annak kiterjedését és lehatárolását a 2. §-ban foglaltak szerint módosítja.

2. §

(1) A Kunpeszéri gyöngyvirágos-tölgyes helyi jelentőségű védett természeti terület kiterjedése 107,047712 ha.

(2) A Kunpeszéri gyöngyvirágos-tölgyes helyi jelentőségű védett természeti terület ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számait az 1. melléklet tartalmazza.

(3) A Kunpeszéri gyöngyvirágos-tölgyes helyi jelentőségű védett természeti terület sarokpontjainak koordinátáit a 2. melléklet tartalmazza.

3. §

A védettség fenntartásának indoka és természetvédelmi célja, hogy védje, és hosszú távon megőrizze a meszes homoki erdőssztyepp vegetáció jellegzetes élőhelytípusait és fajait, a természetes domborzati formákat és a kulturális (régészeti) örökség területen megtalálható elemeit.

4. §

A Kunpeszéri gyöngyvirágos-tölgyes természetvédelmi kezelési tervét a 3. melléklet tartalmazza.

5. §

Hatályát veszti a helyi jelentőségű védett természeti területek védettségének fenntartásáról szóló 14/2007. (XII. 21.) önkormányzati rendelet.

6. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Varga Attila
polgármester

dr. Garajszki Gábor
jegyző

Záradék: A rendelet kihirdetése 2026. május 27-én, az önkormányzat hirdetőtábláján való kifüggesztéssel megtörtént.

dr. Garajszki Gábor
jegyző

A Kunpeszéri gyöngyvirágos-tölgyes természetvédelmi terület helyrajzi számai és alrészletei

Külterület/hrszt	Alrészlet	Tulajdonos	Kezelő	Terület (ha)	Megjegyzés
Kunpeszér 0188/1	a	Magyar Állam	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	0,108625	
Kunpeszér 0188/1	b	Magyar Állam	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	0,198329	
Kunpeszér 0188/4		Magyar Állam	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	7,843375	
Kunpeszér 0196/5	f	Magyar Állam	KEFAG Zrt.	4,130532	részterület, nem teljes alrészlet
Kunpeszér 0196/6	a	Magyar Állam	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	0,669038	
Kunpeszér 0196/6	b	Magyar Állam	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	15,119501	
Kunpeszér 0196/6	c	Magyar Állam	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	1,449736	
Kunpeszér 0196/6	d	Magyar Állam	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	2,279779	
Kunpeszér 0196/6	f	Magyar Állam	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	9,267854	
Kunpeszér 0196/6	g	Magyar Állam	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	38,061841	
Kunpeszér 0196/7	b	Magyar Állam	KEFAG Zrt.	2,390655	részterület, nem teljes alrészlet
Kunpeszér 0196/7	g	Magyar Állam	KEFAG Zrt.	0,480074	
Kunpeszér 0196/7	h	Magyar Állam	KEFAG Zrt.	25,048373	

A Kunpeszéri gyöngyvirágos-tölgyes természetvédelmi terület sarokpontjainak koordinátái

Sorszám	EOV X	EOV Y	Sorszám	EOV X	EOV Y	Sorszám	EOV X	EOV Y
1	670362	193788	51	669625	194647	101	669385	193641
2	670351	193747	52	669644	194629	102	669366	193666
3	670307	193748	53	669651	194633	103	669321	193727
4	670271	193755	54	669710	194583	104	669284	193777
5	670247	193733	55	669747	194643	105	669247	193826
6	670251	193702	56	669790	194640	106	669232	193847
7	670256	193670	57	669834	194602	107	669273	193882
8	670259	193648	58	669811	194559	108	669318	193922
9	670247	193596	59	669825	194546	109	669399	193992
10	670248	193514	60	669839	194533	110	669454	194040
11	670220	193492	61	669874	194569	111	669549	194123
12	670231	193437	62	669886	194558	112	669547	194131
13	670174	193473	63	669900	194589	113	669505	194188
14	670141	193494	64	669886	194610	114	669496	194198
15	669995	193587	65	669901	194675	115	669499	194204
16	669971	193602	66	669907	194669	116	669484	194219
17	670027	193657	67	669976	194581	117	669467	194249
18	670030	193660	68	669978	194584	118	669442	194283
19	670056	193691	69	669983	194577	119	669491	194325
20	670105	193748	70	670056	194488	120	669475	194356
21	670121	193766	71	670058	194485	121	669592	194494
22	670173	193822	72	670072	194458	122	669552	194523
23	670176	193825	73	670106	194405	123	669490	194529
24	670187	193837	74	670139	194354	124	669434	194476
25	670191	193842	75	670182	194315	125	669430	194476
26	670210	193870	76	670253	194216	126	669380	194478
27	670289	193930	77	670303	194155	127	669310	194439
28	670325	193955	78	670323	194128	128	669305	194436
29	670335	193910	79	670338	194108	129	669296	194474
30	670335	193839	80	670396	194038	130	669231	194557
31	670335	193801	81	670393	194036	131	669214	194576
32	670338	193800	82	670329	193970	132	669202	194599
33	670362	193788	83	670282	193940	133	669199	194603
34	669578	194865	84	670203	193879	134	669174	194671
35	669610	194840	85	670174	193840	135	669147	194689
36	669626	194852	86	670098	193757	136	669113	194713
37	669662	194813	87	670017	193659	137	669068	194764
38	669634	194764	88	669958	193606	138	669028	194800
39	669605	194791	89	669950	193600	139	669022	194805
40	669585	194786	90	669922	193577	140	669027	194809
41	669542	194816	91	669844	193516	141	669118	194859
42	669513	194808	92	669813	193488	142	669136	194870
43	669510	194792	93	669766	193444	143	669192	194900
44	669527	194736	94	669681	193389	144	669205	194909
45	669563	194750	95	669678	193393	145	669298	194960
46	669573	194735	96	669676	193396	146	669314	194959
47	669542	194715	97	669631	193432	147	669332	194959
48	669594	194667	98	669543	193505	148	669487	194953

49	669606	194680	99	669462	193573	149	669574	194915
50	669631	194653	100	669425	193603	150	669579	194874
						151	669578	194865

3. melléklet a 6/2026. (V. 27.) önkormányzati rendelethez

(A melléklet szövegét a(z) 3. melléklet (Kezelési terv).pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)

A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi
Jelentőségű Természetvédelmi Terület kezelési
tervének megalapozó dokumentációja és részletes
kezelési terve

a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és
tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 3/2008. (II. 5.) KvVM
rendelet szerinti tagolásban

Készült: 2025. szeptember-október

A kezelési tervet készítette:

Dr. Vadász Csaba
Okleveles természetvédelmi mérnök

TARTALOM

MEGALAPOZÓ DOKUMENTÁCIÓ	3
1. ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK	3
1.1. Összefoglaló adatok	3
1.2. A tervezési terület rendeltetése, természetvédelmi célkitűzések	3
1.3. A tervezési terület jogi helyzete	3
1.4. A tervezési terület elhelyezkedése, határai	3
1.5. Ingatlan-nyilvántartási adatok	4
1.6. A tervezési területre vonatkozó tervezési és egyéb előírások	4
2. LEÍRÁS	5
2.1. Környezeti jellemzők	5
2.2. Biológiai jellemzők	6
2.3. Gazdasági, társadalmi és kulturális jellemzők	13
2.4. Táj értékek	17
2.5. A tervezési terület legfontosabb természeti értékeinek meghatározása	17
3. CÉLKITŰZÉSEK MEGHATÁROZÁSA	18
3.1. Ideális természetvédelmi célkitűzések	18
3.2. Korlátozó és veszélyeztető tényezők	19
KEZELÉSI TERV	21
1. TERMÉSZETVÉDELMI CÉLKITŰZÉSEK	21
2. TERMÉSZETVÉDELMI STRATÉGIÁK	22
3. TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI MÓDOK, KORLÁTOZÁSOK ÉS TILALMAK	22
3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak	22
3.2. Művelési ághoz vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak	24
4. BIBLIOGRÁFIA	26
5. TÉRKÉPEK	27
5.1. A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT lehatárolását megjelenítő térképek	27
5.2. A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT erdő művelési ágú területeit megjelenítő térkép	29

Megalapozó dokumentáció

1. ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

1.1. Összefoglaló adatok

- (a) A terület neve: Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű Természetvédelmi Terület
- (b) Védett Természeti Terület Törzskönyve, törzskönyvi száma: 2/2/TT/58
- (c) A természetvédelmi területre vonatkozó védetté nyilvánító jogszabály száma: Kunpeszér Község Önkormányzat Képviselő-testületének 14/2007. (XII. 21.) önkormányzati rendelete helyi jelentőségű védett természeti területek védeltségének fenntartásáról
- (d) Nemzetközi kijelölés: a terület 100 %-a Peszéri-erdő kjtt. néven (HUKN20002) része a Natura 2000 hálózathoz
- (e) A terület kiterjedése: 107,047712 ha.
- (f) Megye: Bács-Kiskun
- (g) Érintett település, külterület: Kunpeszér
- (h) A terület középpontjának földrajzi koordinátái: EOY 669709, 193996
- (i) Tengerszint feletti magassága: 97,5-104,5 m
- (j) A természetvédelmi területet fedő 1:10.000 méretarányú térképszelvény száma: 45-224
- (k) Illetékes természetvédelmi hatóság: Kunpeszér Község jegyzője
- (l) A jogszabályban kijelölt természetvédelmi kezelő megnevezése: a vagyonkezelői jogok gyakorlása alapján a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, illetve a KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.

1.2. A tervezési terület rendeltetése, természetvédelmi célkitűzések

Védje, és hosszú távon őrizze meg:

- A meszes homoki erdőössztyepp vegetáció jellegzetes élőhelytípusait és fajait;
- A természetes domborzati formákat;
- A kulturális (régészeti) örökség területen megtalálható elemeit,

Biztosítsa:

- A természetes vegetációdinamikai folyamatok végbemenetelét;
- Az erdőállományok természetességi mutatóinak javulását;
- Az idegenhonos és agresszíven terjedő fajok tömeges jelenlétével jellemezhető kultur-, átmeneti- és származékerdők helyén természetközeli gyepek vagy őshonos fajokból álló erdőállományok, hosszabb távon természetközeli erdők kialakítását;
- A védett- és fokozottan védett madárfajok háborítatlan fészkelését;
- A területen előforduló védett és fokozottan védett növény- (például: pókbangó [*Ophrys sphegodes*], méhbangó [*Ophrys apifera*], kései szegfű [*Dianthus serotinus*], homoki fátolvirág [*Gypsophyla fastigiata*], homoki nőszirm [*Iris arenaria*], tarka nőszirm [*Iris variegata*], homoki kocsord [*Peucedanum arenarium*], poloskaszagú kosbor [*Orchis coriophora*], és állatfajok (például díszes tarkalepke [*Euphydryas maturna*], szalakóta [*Coracias garullus*], zöld küllő [*Picus viridis*], fekete harkály [*Dryocopus martius*], közép fakopáncs [*Dendrocytes medius*], lappantyú [*Caprimulgus europaeus*], töviszúró gébics [*Lanius collurio*], erdei pacsirta [*Lullula arborea*] állományainak fenntartását, életfeltételeiket.

1.3. A tervezési terület jogi helyzete

A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű természetvédelmi terület, valamint érzékeny természeti területnek minősül.

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 6. számú melléklete szerint a terület 100 %-a Peszéri-erdő kjtt. néven (HUKN20002) része a Natura 2000 hálózathoz.

1.4. A tervezési terület elhelyezkedése, határai

A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes TT Magyarország természeti tájainak rendszertani felosztásában a „Duna-Tisza közti síkvidék” és „Dunamenti-síkság” középtájakon belül a „Kiskunsági homokhát” és a „Csepeli-sík” kistájak határára helyezkedik el.

Topográfiai szempontból a terület Dabas és Kunpeszér települések között, közigazgatási szempontból Kunpeszér település külterületén helyezkedik el.

1.5. Ingatlan-nyilvántartási adatok

1.5.a.) táblázat - 2025.10.01. ingatlannyilvántartás állapot szerint

Tulajdonos, tulajdonosi csoport	Kezelő	Terület (ha)
Magyar Állam	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	74,998078
Magyar Állam	KEFAG Zrt.	32,049634
Összesen		107,047712

A kataszteri kimutatás 1.5.b.) táblázat - 2021.10.01. ingatlannyilvántartás állapot szerint

Külterület/hrszt	Alrészlet	Tulajdonos	Kezelő	Terület (ha)
Kunpeszér 0188/1	a	Magyar Állam	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	0,108625
Kunpeszér 0188/1	b	Magyar Állam	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	0,198329
Kunpeszér 0188/4		Magyar Állam	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	7,843375
Kunpeszér 0196/5	f	Magyar Állam	KEFAG Zrt.	4,130532
Kunpeszér 0196/6	a	Magyar Állam	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	0,669038
Kunpeszér 0196/6	b	Magyar Állam	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	15,119501
Kunpeszér 0196/6	c	Magyar Állam	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	1,449736
Kunpeszér 0196/6	d	Magyar Állam	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	2,279779
Kunpeszér 0196/6	f	Magyar Állam	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	9,267854
Kunpeszér 0196/6	g	Magyar Állam	Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság	38,061841
Kunpeszér 0196/7	b	Magyar Állam	KEFAG Zrt.	2,390655
Kunpeszér 0196/7	g	Magyar Állam	KEFAG Zrt.	0,480074
Kunpeszér 0196/7	h	Magyar Állam	KEFAG Zrt.	25,048373
összesen				107,047712

A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT területén a vadászatra jogosult a Kunpeszéri Vadásztársaság (6097 Kunadacs, Rákóczi utca 2.).

Az erdészeti hatósági feladatokat a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Erdőfelügyeleti Osztálya látja el.

A földingatlanok tulajdonosait a Ptk-ban foglalt jogok illetik meg.

A települési jegyzőt a védettség, mint jogi jelleg alapján a Tvt.-ben és más jogszabályokban meghatározott jogok illetik meg.

A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT területét alkotó ingatlanokat szolgalmi jogok nem terhelik.

Használati jogok:

A területet a tulajdonos (Magyar Állam) földhasználati jogán és a vagyonkezelők (Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, KEFAG Zrt.) vagyonkezelői jogán túl nem érinti egyéb használati jog.

1.6. A tervezési területre vonatkozó tervezési és egyéb előírások

Kunpeszér Község Önkormányzat Képviselő-testületének 14/2007. (XII. 21.) önkormányzati rendelete helyi jelentőségű védett természeti területek védettségének fenntartásáról a Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT területét megváltoztatta. A Rendelet mellékletét nem képezték a 3/2008. (II.05.) KvVM rendelet szerinti adattartalommal készült kezelési előírások. A fenti hiányosságok miatt Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal törvényességi eljárás keretében a terület védettségi státuszának felülvizsgálatára kötelezte Kunpeszér Község Önkormányzat Képviselő-testületét.

A Tvt. és a 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet 7. § szerint a természetvédelmi kezelési tervet szükség szerint, de legalább tízévente felül kell vizsgálni.

A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT-nek jelenleg nincs jogszabályban (önkormányzati rendeletben) foglalt kezelési terve. Ezt a hiányt pótolja a jelen dokumentáció.

A területre vonatkozó 20 éves vadgazdálkodási tervek, valamint az erdészeti hatóságnál nyilvántartott, 2017-től hatályosult erdőtervek (Dunamenti erdőtervezési körzet), elérhetők.

Az érintett önkormányzat településrendezési terve és helyi építési szabályzata tartalmazza a terület védelmi rendeltetésére vonatkozó előírásokat.

Vízgazdálkodási szempontból a területre vonatkozó konkrét tervek nincsenek.

2. LEÍRÁS

2.1. Környezeti jellemzők

2.1.1. Időjárási elemek

A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT területe Magyarország *meleg-száraz éghajlati körzetébe* tartozik, éghajlatának legfőbb vonásai - a kontinentális jellegből következően - az országos viszonylatban is a nagy fokú, évek közötti változékonyság és az időjárási szélsőségek nagy valószínűséggel való bekövetkezése.

Az évi átlaghőmérséklet 10-11°C között van. Az évi közepes hőingás sokévi értéke 21-22 °C. Az abszolút hőingás 60 °C-t is meghaladhatja.

Kevés és szeszélyes eloszlású a csapadék (sokévi átlag 450-500 mm, a vegetációs időszakban 200-300 mm). A potenciális párolgás és az átlagos havi csapadékmennyiségek éven belüli alakulásából következik, hogy a talaj vízkészlete jellemzően a téli félévben tud leginkább pótlódni. A Vértestől a Csepeli-szigeten áthaladva a Peszéri-pusztá DK-i széléig húzódó átlagosan 20 km széles sáv, jellemzően környezetétől is csapadékszegényebb, helyenként a csapadék sokéves átlaga az 500 mm-t sem éri el. A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT ennek az arid sávnak a DK-i határán fekszik.

Jellemzően magas az évi napfénytartam (2000 óra felett). A csekély csapadékkal, a magas besugárzási értékkel magyarázható, hogy nagy a terület aszályra való hajlama, amit az ide érkező légtömegek alacsony relatív légnedvessége még fokoz. A leggyakoribb szélirány az északnyugati, de jelentős a déli irány is.

A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT a Duna-Tisza közti Homokhátság felszín alatti vizeinek kifolyási zónájában található Turjánvidék közvetlen szomszédságában (attól keletre) helyezkedik el, ezért és Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT területén található, döntő részben fás (erdőssztyepp) vegetáció makroklima módosító hatása miatt a száraz makroklima ellenére a mezoklima kevésbé stresszelt (főleg a hőmérsékleti maximumok tekintetében). A Duna-Tisza közti Homokhátság talajvízszintjének csökkenése az utóbbi 10 évben sem állt meg. A Homokhátság alól felszivárgó vizek csekély mennyiségben jelentkeznek, amely az erdőssztyepp vegetáció zártabb állománytípusait fenntartó többletvízhatást csökkentik, így akár a közeljövőben számolni kell a vegetáció felnyílásával, illetve emiatt a mezoklima megváltozásával (a hőmérséklet extrém értékeinek bekövetkezésével).

A klíma melegedésének eredményeként jelenleg 22-23 nappal hosszabb a vegetációs periódus, mint 80 évvel korábban.

Ökológiai szempontból a tárgyalt területet is súlyosan érinti a szárazodás és felmelegedés folyamata.

2.1.2. Hidrológia

A tervezési terület vízutánpótlása csapadék- és talajvíz eredetű. A növényzet számára elérhető víz nagyobb része a Homokhátság északi és középső része felől a felszín alatt érkező és a Turján-vidék (mint regionális kifolyási övezet) felé szivárgó, felszín alatti (kapilláris vízemeléssel a gyökérzónába jutó) vizekből származik. A növényzet számára elérhető víz mennyiség függ az átlaghőmérséklettől, a Duna-Tisza közti Homokhátságon a beszivárgás mértékétől (így a beszivárgási terület felszínét borító növényzettől, az ottani vízkivételek intenzitásától), a Dunamenti-síkság középtáj Csepeli-sík kistájában folyamatosan növekvő számú sóderbányák hatásától, továbbá a Duna-völgyi-csatorna vízszintjétől, és nem utolsósorban az illető évek csapadékvízviszonyaitól függenek.

A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT területén természetes felszíni vízfolyás, illetve természetes állandóvízű állóvíz nem található.

A Dunamenti-síkság és a Duna-Tisza közti síkvidék mesterséges vízfolyásainak – csatornahálózatának - kialakítása a 20. század első felében kezdődött. A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT-t magába foglaló Peszéri-erdő természetes vízkészleteinek közvetlen lecsapolása érdekében az 1950-es években építették ki a XX. jelű csatorna.

2.1.3. Földtan, felszínalaktan

A Duna-Tisza közén kb. 4,5 millió évvel ezelőtt, a felső pliocénban jelent meg az Ős-Duna, ettől kezdve a korábban keletkezett pannon üledékre elsősorban folyóvízi üledékek rakódtak. A térség mai vízrajza a jégkorszak gүнz-mindel interglaciálisában alakult ki. A gүнz-mindel interglaciális után a dunai hordalékkúpon

megszűnt a folyóvízi feltöltés, és a víztől nem bolygatott területeken a hajdani folyóvízi üledékből átmozgatott vastag szélfújta (eolikus) üledéksor rakódott le. Ez képezi ma is a legnagyobbbrészt a térség felszíni alapközetét, döntő mértékben homok, helyenként kőzetliszt formájában. A talajképző kőzet kémhatása lúgos, a Duna hordalékanyagának magas mésztartalmának köszönhetően.

A terület 97,5-104,5 Bfm közötti tengerszint feletti magasságú, javarészt szélfújta homokkal fedett hordalékkúp síkság. Orográfiai típusa enyhén hullámos síkság. Lankás buckacvonulata nagyjából az uralkodó széliránynak megfelelően északnyugat-délkeleti irányú. A felszín horizontálisan gyengén szabdalt.

2.1.4. Talajtan

A homokbuckák meszes homok alapközetűek, amelyeken humuszos homok vagy futóhomok talajok képződtek. A mélyebb fekvésű területszeken az Ős-Duna nehéz öntésanyagán (agyagon) kialakult viszonylag csekély lepelhomokkal fedett, eltemetett réti talajok találhatók meg. A lepelhomok alatt helyenként barnaerdőtalaajt mutattak ki, a korábbi huzamosabb erdőborítás egyértelmű bizonyítékaként. A talajok nem szennyezettek. A terület gyenge termőképességű talajokkal rendelkezik.

2.2. Biológiai jellemzők

2.2.1. A tervezési terület biogeográfiai jellemzése, ökológiai folyamatai

A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT védett természeti területe a Pannon biogeográfiai régió közepén helyezkedik el, növényföldrajzi értelemben a Pannóniai flóratartomány (*Pannonicum*) Alföld flórávidéken (*Eupannonicum*) belül a Duna-Tisza köze (*Praematricum*) területére esik (MOLNÁR in FARKAS 1999).

Peszéradacs és ezzel összefüggésben a tervezési terület növényzete kellő mértékben feltárt ahhoz, hogy a potenciális természetes vegetációt meg lehessen határozni.

Peszéradacson a természetközeli erdőösszetépek minden állománya olyan homokhátak uralta, de buckaközi laposokat is magában foglaló homokvonalaton telepedett meg, amelyek közvetlenül kapcsolódnak a Duna-Tisza közti Homokhátsághoz. Ilyen felszínalaktani adottságú helyszínen találjuk a Peszéri-erdőt (beleértve a Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT -t) és az azoktól délre fekvő Adacsi Nagy-erdőt.

A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT területén a potenciális természetes növényzet (a továbbiakban: PNV) az intrazonális (jellemzően a homok alapközetben kialakult talajokon megtalálható) *sensu lato* erdőösszetépp, amelynek élőhelytípusai az ÁNÉR 2011 kategóriái alapján:

- G1 – Nyílt homokpusztagyepek
- H4 – Erdőösszetépretek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok
- H5b – Homoki sztyeprétek
- P2b – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
- M4 – Nyílt homoki tölgyesek
- M5 – Homoki borókás-nyárasok
- M6 – Sztyepecserjések
- L5 – Alföldi zárt kocsányos tölgyesek
- illetve a közepes kiterjedésű bolygatások után minden bizonnyal időszakosan (a szukcesszionális változások időleges állapotaként) megjelentek az RB – Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők,
- valamint az ÁNÉR 2011-ben külön kategóriát képező M8 – Száraz-félszáraz erdő- és cserjés szegélyek is változatos formában jelen lehettek.

A jelenlegi élőhelyek jelentős részben antropogén hatások bekövetkezése után érték el mai állapotukat. A természetközeli állapotú élőhelyeken, az egyes élőhelytípusok növényi fajgazdagsága általában megfelel vagy nem marad el jelentősen a tájban megtalálható legmagasabb természeti értékű élőhelyek jellemző fajszámtól.

A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT különlegessége a Felső-Kiskunságban még napjainkban is megfigyelhető, erőteljes regenerációra való hajlam, amelyet azzal lehet a legjobban alátámasztani, hogy a jelentős bolygatáson átesett élőhelyfoltok néhány évtized alatt strukturálisan és növényi fajösszetétel szempontjából akár 3,5-4-es természetességi értékű élőhelyekké fejlődtek.

Fontos kiemelni, hogy a Peszéri-erdőben, illetve azon belül is a Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT területén jelenleg is végbemennek olyan folyamatok (pl. P2b → M4 átmenet, RB → L5 átmenet), amelyek Magyarország legkritikább élőhelyei közé tartozó vegetáció (természetes és természetközeli állapotok) kialakulását eredményezik.

A természetközeli élőhelyek mindegyikére igaz, hogy az inváziós növénytaxonok aktív visszaszorítása nélkül a természetes regenerációs folyamatok korlátozottan működnek.

2.2.2. A tervezési terület tájtörténete

Az emberi jelenlétet bizonyító korábbi földmunkák nyomai, egyéb terepi régészeti leletek, valamint a középkorból fennmaradt írásos dokumentumok segíthetnek a táj növénytakarójának és használatának összefüggéseit megismerni. A tervezési terület táj és ember kapcsolatát a területén és közvetlen környezetében a bronzkorból, kora középkorból, Árpádkorból, valamint a késő középkorból származó régészeti leletek, majd a 13. századtól egészen a XIX. századig fellelhető kisszámú határbejárások oklevelei, periratok leírásai, valamint a XVIII. század végén készített, majd 30-50 évente megismételt katonai térképek (I. Katonai Felmérés, 1783 körül; III. Katonai Felmérés; 1883) alapján foglalhatjuk össze.

A tervezési terület közvetlen környezetében a jelenlegitől is melegebb klímájú időszakból – ennek megfelelően szárazabb tájban - szkíta- és szarmatakorai temetkezési és lakhelyek (i.e. 13 - i.sz. 5. század) és leletek ismertek. E leletek fátlan vagy lazább (kisebb záródású) erdőssztyepp tájra utalnak.

A 14. század végéről vannak a tervezési területhez legközelebbi adataink fásszárú növények jelenlétéről a Tatárszentgyörgyi Borovicskásból (1386), valamint a mai Kunbaracs környezetéből, amelyek éppen a határbejárások útjába estek. Kunadacsról tőviskés és cserjés területeket említenek, elsőként a XIX. századból vannak erdőfoltokat ábrázoló térképek. Ugyanakkor Kunadacs közigazgatási területén legalább 3 olyan természetközeli állapotú erdőfolt ismert (Adacsi Nagy-erdőben, Nagy-falu-lapos D-i végén, Homoki-dűlőn), amelyeken a növényzetük alapján évezredek óta folyamatos erdőborításnak kellett lennie és az I. és II. katonai térképezések idején is ábrázolni kellett volna legalább zárt cserjést vagy fiatalos erdőt. E korban a tölgyes erdőket sok településen rendkívül rövid – 25 év - vágásfordulóval használták, ezért fordulhat elő, hogy a térképezések nem jegyezték fel állományaikat.

A tervezési területen az 1846-ból származó (a ráckevei Kohári-Coburg uradalom által megrendelt) erdészeti térkép segítségével tudjuk rekonstruálni az akkori viszonyokat. A keleti rész az akkori Peszéri-erdő facsoportjaiból (gyepes mátrixban kocsányos tölgyesek, nyíresek, nyárasok) állt, a nyugati rész pedig a középkorban elpusztult falu helyén legelőként hasznosított terület volt. Az 1846-ot követő egy évszázadban ültették be a nyugati részt fákkal, és alakították ki az akácokat és akác-os-hazai nyárasokat.

A II. Világháborút követően az állami erdőgazdaság (a mai KEFAG Zrt. és jogelődjei) kezelésébe került a Peszéri-erdő és ennek megfelelően a Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT területe is. Kb. 1990-ig intenzívebb (a nevelővágások és előhasználatok, valamint vághasználatok lehető leggyakrabban való elvégzésével jellemezhető) erdőgazdálkodás folyt, amelyet követően – részben az erdőgazdálkodás profitszintjének csökkenés miatt – egy extenzívebb, a nevelővágások elhagyásával végzett erdőgazdálkodás következett. Ebben az időszakban jelentős mértékben megindult a PNV regenerációja.

2011. január 1-től a Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT területének nagyobb részén a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság lett a vagyongekezelő és az erdőgazdálkodó. A KNPI által kezelt területrészekben azóta az erdőállományok természetességének javítása és természetközeli élőhelyek helyreállítása az elsődleges cél. A KEFAG Zrt. által koordinált OAKEYLIFE projektben a KEFAG Zrt. vagyongekezelésében álló területen is meghatározó mértékű természetvédelmi célú beavatkozások voltak, amely a magról jól terjedő inváziós fásszárú fajok magtermő állományának jelentős visszaszorítását, illetve az erdőállományok természetességi állapotának javítását eredményezték.

2.2.3. Növényzet

2.2.3.1. A tervezési terület természetes gyep- és fástársulásainak listája

Fitocönózisai elsősorban edafikus hatásokra kialakult társulások, melyek az alapkőzet, a rajta kialakuló talaj jellege ill. a vízháztartási viszonyok miatt nagyon változatosak. Jellemző és nagyobb kiterjedésű talajvíz és felszíni vízhatástól mentes, természetes növénytársulásai:

- *Festucetum vaginatae*
- *Festucetum wagneri*
- *Astragalo austriacae-Festucetum sulcatae*
- *Ligustro-Prunetum spinosae*
- *Pruno spinosae-Crataegetum*
- *Festuco rupicola-Quercetum roboris*
- *Iridi variegatae-Quercetum roboris*
- *Populo canescenti-Quercetum roboris*
- *Melico altissimae-Quercetum roboris*
- *Convallario-quercetum roboris*

2.2.3.2. A védett területet övező vegetáció jellemzése

A tervezési területet keleti és déli irányból alacsony természetességű faültetvények/erdőállományok határolják, északról a Peszéri-erdő közepes (országos viszonylatban magas) természeti értékű, központi erdőállományai, nyugatról óparlagokon regenerálódó sztyepprétek, mocsárrétek és vízállásos területek.

2.2.4. Flóra

A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT flórája igen értékes, a meszes homoki erdőssztyepp élőhelykomplex specialista edényes növényfajaiban egyik leggazdagabb hazai képviselőjének tekinthető.

A tervezési terület flórájából számos, a Duna-Tisza-közi síkvidék meszes homoki erdőssztyeppjeire jellemző növényfaj feltételezhetően a Kohári-Coburg uradalom által megkezdett, majd a II. Világháborút követően az állami erdészeti által folytatott intenzív beavatkozások (köztesművelés, teljes talajelőkészítés) miatt hiányzik. Erre utal, hogy a védett és fokozottan védett fajok között feltűnően sok a kis egyedszámú populációval

2.2.4.1. Korábbi kutatási eredmények

A tervezési területről már a 2000-es évek eleje óta rendelkezésre állnak értékelhető biotikai adatok, célzott kutatások és természetvédelmi őri adatgyűjtésekre visszavezethetően. A kezelési terv felülvizsgálata során az alábbi védett növényfajok fordulnak elő a tervezési területen. (Jelmagyarázat: veszélyeztetettség: NV= nem veszélyeztetett, PV= potenciálisan veszélyeztetett, AV= aktuálisan veszélyeztetett, E= eltűnt, KP= kipusztult)

2.2.4.2. Fokozottan védett növényfajok

Méhbangó (*Ophrys apifera*) – néhány töves állománya található meg a Kunpeszér 32 TI1 területén. Veszélyeztetettség: AV. A kis populációméretből adódó sztochasztikus hatások veszélyeztethetik.

Pókbangó (*Ophrys sphegodes*) - néhány töves állománya található meg a Kunpeszér 32 TI1 területén. Veszélyeztetettség: AV. A kis populációméretből adódó sztochasztikus hatások veszélyeztethetik.

2.2.4.3. Védett növényfajok

Báránypirosító (*Alkanna tinctoria*) – néhány száz töves állománya található meg a Kunpeszér 32 TI1 területén. Veszélyeztetettség: PV.

Csipkés gyöngyvessző (*Spiraea crenata*) - Engedélyezett betelepítési kísérlet révén megjelent taxon. Állománya néhány száz tö. Veszélyeztetettség: AV/PV.

Homoki imola (*Centaurea arenaria*) - néhány száz töves állománya található meg a Kunpeszér 32 TI1 területén. Veszélyeztetettség: PV.

Sadler-imola (*Centaurea sadleriana*) – A Kárpát-medence bennszülött növénye. A területen megtalálható védett növényfajok körében a kétszikűek közül a legnagyobb egyedszámban előforduló és legelterjedtebb faj. Veszélyeztetettség: NV.

Fényes poloskamag (*Corispermum nitidum*) – A bolygatott talajfelszíneken, így a szarvasmarhák által

jobban kijárt részeken tömegessé válhat. Veszélyeztetettség: NV.

Érdes csüdfű (*Astragalus asper*) – Kistáji szinten a legszárazabb sztyepprétek jellegzetes, gyakori faja, amely a kedvező feltételek ellenére csak kis egyedszámban él a területen. Az enyhe bolygatást, taposást igényli, ezért figyelhető meg korábban felhagyott szántókon, utak szélén. Egyedszáma pár tíz fő. Veszélyeztetettség: AV.

Homoki fátylvirág (*Gypsophyla fastigiata subsp. arenaria*) - néhány száz töves állománya található meg a Kunpeszer 32 TI1 területén. Veszélyeztetettség: PV.

Homoki kocsord (*Peucedanum arenarium*) - néhány száz töves állománya található meg a Kunpeszer 32 TI1 területén. Veszélyeztetettség: PV.

Kései szegfű (*Dianthus serotinus*) - A Kárpát-medence bennszülött növénye. Néhány tíz töves állománya található meg a Kunpeszer 32 TI1 területén. Veszélyeztetettség: PV.

Szürke porcika (*Herniaria incana*) – Országosan ritka. A Duna-Tisza köze kisszámban fennmaradt zárt homoki sztyepprétein többfelé jelen van. Peszéradacson több tucat lelőhelye ismert. A tervezési területen az elmúlt 10 évben került elő és stabil, növekvő számú és kiterjedésű sarjtelegekben van jelen. Veszélyeztetettség: NV.

Bunkós hagyma (*Allium sphaerocephalon*) - A tervezési terület homoki tisztásain van jelen néhány fő. Veszélyeztetettség: PV.

Homoki nőszirm (*Iris arenaria*) - A Kárpát-medence bennszülött növénye. Natura 2000 jelölő faj. A tervezési terület egyik legjelentősebb természeti értéke a több ezer töves homoki nőszirm populáció. Veszélyeztetettség: PV.

Tarka nőszirm (*Iris variegata*) – A tervezési területen számos helyen, helyenként kifejezetten nagy számban (pl. a Kunpeszer 32 TI1 területén) megtalálható. Veszélyeztetettség: NV.

Eper gyöngyike (*Muscari botryoides*) - néhány száz töves állománya található meg a tervezési terület több pontján. Veszélyeztetettség: PV.

Agárkosbor (*Orchis morio*) – néhány töves állománya található meg a Kunpeszer 32 TI1 területén. Veszélyeztetettség: AV.

Poloskaszagú kosbor (*Orchis coriophora*) - néhány töves állománya található meg a Kunpeszer 32 TI1 területén. Veszélyeztetettség: AV.

Rákosi csenkesz (*Festuca wagneri*) – néhány ezer töves állománya található meg a Kunpeszer 32 TI1 területén, ott helyenként társulásokot. Az aszályos évek során jelentősen csökkenhet az állománynagysága. Veszélyeztetettség: PV.

Homoki árvalányhaj (*Stipa borysthénica*) - A terület regenerálódó homoki mikrotisztásain társulásokot növényfaj. Állománya pár száz nagyságrendű. Veszélyeztetettség: NV.

Kisfészű hangyabogáncs (*Jurinea mollis*) – A tervezési terület egyik legjelentősebb természeti értéke a több százas töves kisfészű hangyabogáncs populáció. Veszélyeztetettség: PV.

Erdei szellőrózsa (*Anemone sylvestris*) - A tervezési terület egyik legjelentősebb természeti értéke a több százas töves erdei szellőrózsa populáció. Veszélyeztetettség: PV.

Sömörös kosbor (*Orchis ustulata*) - Néhány tíz töves állománya található meg a Kunpeszer 32 TI1 területén. Veszélyeztetettség: PV.

Vitézkosbor (*Orchis militaris*) Néhány töves állománya található meg a a tervezési területen. Veszélyeztetettség: PV.

Tojásdad békakonty (*Listera ovata*) Néhány töves állománya található meg a a tervezési területen. Veszélyeztetettség: PV.

2.2.4.4. A területen megfigyelt özönnövények elterjedésének jellemzése

Selyemkóró (*Asclepias syriaca*) – a tervezési területen több helyen előfordul, de összességében nem nagy töszámában.

Parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*) – A Kunpeszer 21 TI (frissen helyreállított tisztás) területén tömeges, egyébként az erdei utakon, illetve a vaddisznó által feltúrt részeken van érdemben jelen.

Kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*) – a tervezési területen több helyen előfordul, de összességében nem nagy töszámában.

Zöld juhar (*Acer negundo*) – A magérlelő példányok eltávolítását követően csak az újulati szintben található meg a tervezési területen.

Kései meggy (*Prunus serotina*) – A magérlelő példányok eltávolítását követően csak az újulati szintben található meg a tervezési területen.

Bálványfa (*Ailanthus altissima*) – A magérlelő példányok eltávolítását követően csak az újulati szintben található meg a tervezési területen.

Fehér akác (*Robinia pseudo-acacia*) – A Kunpeszér 19, 20, 21 erdőtagokban van jelen, helyenként kodomináns fafajként.

Nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*) – Az elmúlt évtizedekben a legjelentősebb terjedést mutató fásszárú faj (mind táji, mind a tervezési terület szintjén). A magérlelő példányok eltávolítását követően csak az újulati szintben található meg a tervezési területen, helyenként az újulat dendromasszájának legnagyobb részét ez a faj teszi ki.

2.2.5. Fauna

A terület a zoogeográfiai beosztás szerint a „Közép-Dunai faunakerület” „*Pannonicum*” körzetén belül a „Nagy Alföld” (*Eupannonicum*) faunajáráshoz tartozik.

A területen átfogó vizsgálat folyt az elmúlt évtizedben:

- a természetvédelmi oltalom alá tartozó gerinctelen állatfajok, különösen a szaproxylofág rovarok,
 - a költő madárfajok,
 - illetve a denevérállomány (szaporodó- és telelőkolóniák)
- faunisztikai felmérésére (fajlista és relatív tömegességi viszonyok) vonatkozóan.

2.2.5.1. Védett és fokozottan védett (FV) állatok:

2.2.5.1.1. Gerinctelenek

Csigák

Ligeti csiga (*Cepaea nemoralis*) – A terület száraz és félszáraz, idős cserjékkel tagolt magaskórósodó gyepeiben gyakori.

Éti csiga (*Helix pomatia*) – az félszáraz erdők szegélyeiben gyakori.

Pókok

Skarlát bikapók (*Eresus kollari*) – A homoki gyepekből került elő több alkalommal.

Szongáriai cselőpók (*Lycosa syngariensis*) – A tervezési terület homoki gyepeiben több helyen jelen van.

Rovarok

Imádkozó sáska (*Mantis religiosa*) – A tervezési terület homoki gyepeiben több helyen jelen van.

Sisakos sáska (*Acrida hungarica*) – A tervezési terület homoki gyepeiben több helyen jelen van.

Barbársáska (*Calliptamus barbarus*) – A tervezési terület homoki gyepeiben több helyen jelen van.

Pusztai hangyaleső (*Acanthacalis occitanica*) – A tervezési terület homoki gyepeiben több helyen jelen van.

Kunsági hangyafarkas (*Myrmecaelurus punctulatus*) – A Duna–Tisza köze homokjának szubendemikus faja. A tervezési területen egyes években egészen gyakori.

Skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*) – Natura 2000 jelölő faj. A Duna–Tisza közén gyakori, jó terjedési képességű faj. A tervezési területen minden olyan erdőállományban jelen van, ahol frissen elhalt holtfa megtalálható.

Kis szarvasbogár (*Dorcus parallelipedus*) – A tervezési terület idős erdőállományaiban gyakori.

Szarvas álganéjtúró (*Bolbelasmus unicornis*) – Natura 2000 jelölő faj. A tervezési területen korábban többször kimutatott, rejtőzködő életmódú faj.

Pompás virágbogár (*Protaetia aeruginosa*) – Az idős erdőállományokban gyakori faj.

Smaragd zöld virágbogár (*Protaetia affinis*) – Az idős erdőállományokban megtalálható faj.

Kis hőscincér (*Cerambyx scopolii*) – Az idős erdőállományokban gyakori faj.

Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*) – Az idős kocsányos tölgyes erdőállományokban megtalálható faj.

Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*) – Az idős kocsányos tölgyes erdőállományokban megtalálható faj.

Orrszarvúbogár (*Oryctes nasicornis*) – A 81/C erdőrészlet nyarasából sikerült elsőként kimutatni, ahol egyúttal egészen gyakorinak bizonyult. A következő években a kivágott akácok tuskóiban is megtelepedett és gyakori lett.

Nyárfa-díszbogár (*Dicerca aenea*) – Az idős szürke/fehér nyárakat tartalmazó erdőállományokban gyakori faj.

Kék övesbagoly (*Catocala fraxini*) – A hazai nyárasokban előforduló faj.

Kis pávaszem (*Eudia pavonia*) – A galagonyás kökényes állományokban gyakori.

Szilfa púposzövő (*Dicrarnura ulmi*) – Szilekhez kötődő faj. A Kunadacs 81 A erdőrészletben a rajzásúcsúson nem ritka.

Kis tavasziaszoló (*Archearis puella*) – A hazai nyárasokban kora tavasszal tömegesen előforduló faj.

Citromlepke (*Gonepteryx rhamni*) – A teljes tervezési területen gyakori faj.

Fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*) – A tervezési területen nem nagy számban, de stabilan jelen levő faj.

Kardoslepke (*Iphiclides podalirius*) – A tervezési területen nem nagy számban, de stabilan jelen levő faj.

Kökény-csücskösllepke (*Satyrion spinii*) – A tervezési területen ritka faj.

C-betűs lepke (*Polygonia c-album*) – A teljes tervezési területen gyakori faj.

Kis fehérűslepke (*Neptis sappho*) – A teljes tervezési területen korábban gyakori faj, 2024. óta nem volt adata.

Zöldes gyöngyházlepke (*Pandoriana pandora*) – A teljes tervezési területen gyakori faj.

Atalanta lepke (*Vanessa atalanta*) – A teljes tervezési területen gyakori faj.

Délvidéki poszméh (*Bombus agrillaceus*) – A tervezési területen az utóbbi években minden tisztásról és felnyíló erdőből kimutatott, terjedőben lévő faj.

Óriás-törösdarázs (*Megascolia maculata*) – Az elmúlt évtizedben egyre növekszik az egyedszáma, gyakori faj.

2.2.5.1.2. Gerincesek

Kétéltűek

Barna ásóbéka (*Pelobates fuscus*) – Korábban kifejezetten gyakori, a szaporodásra alkalmas víztestek eltűnése miatt megritkult faj. Veszélyeztetettsége: AV.

Levelibéka (*Hyla arborea*) – Korábban kifejezetten gyakori, a szaporodásra alkalmas víztestek eltűnése miatt megritkult faj. Veszélyeztetettsége: AV.

Barna varangy (*Bufo bufo*) – Korábban sem nagyon gyakori, de a szaporodásra alkalmas víztestek eltűnése miatt megritkult faj. Veszélyeztetettsége: AV.

Dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) – Natura 2000 jelölő faj; Korábban kifejezetten gyakori, a szaporodásra alkalmas víztestek eltűnése miatt megritkult faj. Veszélyeztetettsége: AV.

Hüllők

Fürge gyík (*Lacerta agilis*) – Korábban kifejezetten gyakori, napjainkra a kimutatási küszöbérték szintjéig megritkult faj. Veszélyeztetettsége: AV.

Zöld gyík (*Lacerta viridis*) – A teljes tervezési területen gyakori faj. Veszélyeztetettsége: NV.

Rézszikló (*Coronella austriaca*) – A tervezési területen több helyen előforduló, de jellemzően ritka faj. Veszélyeztetettsége: PV.

Vízisikló (*Natrix natrix*) – Korábban sem nagyon gyakori, de a szaporodásra alkalmas víztestek eltűnése miatt megritkult faj. Veszélyeztetettsége: AV.

Madarak

Fekete gólya (*Ciconia nigra* FV) – Többször fészkel a terület idős tölgyeseiben, jelenleg nem költ.

Darázsölyv (*Pernis apivorus* FV) – A tervezési területen 1-2 pár költ.

Héja (*Accipiter gentilis*) – A tervezési területen 1 pár költ.

Karvaly (*Accipiter nisus*) – A tervezési területen 1 pár költ.

Egerészölyv (*Buteo buteo*) – A tervezési területen 1-2 pár költ.

Réti sas (*Haliaeetus albicilla* FV) – A tervezési területen korábban 1 pár költött, jelenleg nem költ.

Kék galamb (*Columba oenas*) – A tervezési területen 1-2 pár költ.

Örvös galamb (*Columba palumbus*) – A tervezési területen 5-8 pár költ.

Vadgerle (*Streptopelia turtur*) – A tervezési területen 3-5 pár költ.

Kakukk (*Cuculus canorus*) – A tervezési területen 1-2 pár költ.

Kuvik (*Athene noctua* FV) – A tervezési területen költése nem bizonyított, de jelen van (valószínűleg táplálkozó egyedek).

- Füleskuvik** (*Otus scops* FV) – A tervezési területen 1-2 pár költ.
- Macskabagoly** (*Strix aluco*) – A tervezési területen 1-2 pár költ.
- Lappantyú** (*Caprimulgus europaeus*) – A tervezési területen 3-5 pár költ.
- Szalakóta** (*Coracias garrulus* FV) – A tervezési területen 1 pár költ.
- Búbosbanka** (*Upupa epops*) – A tervezési területen 2-3 pár költ.
- Nyaktekercs** (*Jynx torquilla*) – A tervezési terület erdőállományában több helyen fészkel, bár nem nagy számban, 2-3 pár költ.
- Zöld küllő** (*Picus viridis*) – A tervezési terület erdőállományában több helyen fészkel, minimum 3-5 pár költ.
- Fekete harkály** (*Dryocopus martius*) – A tervezési terület erdőállományában több helyen fészkel, minimum 3-5 pár költ.
- Nagy fakopáncs** (*Dendrocopos major*) – A tervezési terület erdőállományában több helyen fészkel, minimum 10-15 pár költ.
- Közép fakopáncs** (*Dendrocytes medius*) – A tervezési terület erdőállományában több helyen fészkel, 3-5 pár költ.
- Kis fakopáncs** (*Dryobates minor*) – A tervezési terület erdőállományában több helyen fészkel, minimum 5-10 pár költ.
- Erdei pacsirta** (*Alauda arvensis*) – A tervezési területen 3 pár költ.
- Füstifecske** (*Hirundo rustica*) – Kizárólag az erdei oktatóközpontban fészkel.
- Sárgarigó** (*Oriolus oriolus*) – A tervezési terület nem rendszeres költőfaja.
- Szécinege** (*Parus major*) – A terület gyakori fészkelő madárfaja, minimum 50 pár költ.
- Kék cinege** (*Parus caeruleus*) – A terület gyakori fészkelő madárfaja, minimum 30 pár költ.
- Őzapó** (*Aegithalos caudatus*) – A terület közepesen gyakori fészkelő madárfaja, minimum 10 pár költ.
- Csuszka** (*Sitta europaea*) – A terület gyakori fészkelő madárfaja, minimum 10-15 pár költ.
- Énekes rigó** (*Turdus philomelos*) – A terület konstans fészkelő madárfaja, minimum 8-10 pár költ.
- Feketerigó** (*Turdus merula*) – A területen 2-3 pár költ.
- Házi rozsdafarkú** (*Phoenicurus ochruros*) – Kizárólag az erdei oktatóközpontban fészkel.
- Fülemüle** (*Luscinia megarhynchos*) – A területen 2-3 pár költ.
- Vörösbegy** (*Erithacus rubecula*) – Az egyik leggyakoribb költőfaj, minimum 20-30 pár költ.
- Cigány csaláncsúcs** (*Saxicola torquata*) – A tervezési terület nyugati szélén található gyepon (Kunpeszer 21 TI) 5-6 pár költ.
- Ökörszem** (*Troglodytes troglodytes*) – Egyes években territóriumot foglal, költése nem bizonyított.
- Kerti geze** (*Hippolais icterine*) – Ritka fészkelő, 1-2 pár költ.
- Barátposzáta** (*Sylvia atricapilla*) – Gyakori fészkelő, a tervezési területen minimum 30 pár költ.
- Karvalyposzáta** (*Sylvia nisoria*) – A tervezési területen 4-6 pár költ.
- Kis poszáta** (*Sylvia curruca*) – A tervezési területen 2-5 pár költ.
- Mezei poszáta** (*Sylvia communis*) – Ritka fészkelő, a tervezési területen 1-2 pár költ.
- Csilpcsalp füzike** (*Phylloscopus collybita*) – Az egyik leggyakoribb fészkelő faj.
- Sisegő füzike** (*Phylloscopus sibilatrix*) – A tervezési területen minimum 8-10 pár költ.
- Örvös légykapó** (*Ficedula albicollis*) – A tervezési területen minimum 15 pár költ.
- Szürke légykapó** (*Muscicapa striata*) – A területen rendszeres költő faj, minimum 3-5 pár költ.
- Rövidkarmú fakusz** (*Certhia brachydactyla*) – A tervezési területen minimum 15 pár költ.
- Erdei pityer** (*Anthus trivialis*) – A terület gyakori fészkelő madárfaja, minimum 8-10 pár költ.
- Barázdabillegető** (*Motacilla alba*) – A területen 2-3 pár költ.
- Tövisszűrő gébics** (*Lanius collurio*) – A tervezési területen 2-5 pár költ.
- Seregély** (*Sturnus vulgaris*) – A területen gyakori fészkelő, minimum 20 pár költ.
- Zöldike** (*Carduelis chloris*) – A területen rendszertelenül fészkelő madárfaj.
- Tengelic** (*Carduelis carduelis*) – A terület nem gyakori fészkelő madárfaja, minimum 2-3 pár költ.
- Kenderike** (*Carduelis cannabina*) – Téltre nagyobb csapatokba verődve a gyepterületeket keresik fel táplálkozás céljából, így a tervezési terület parlagterületeit nagyobb számban is észlelhetők.
- Erdei pinty** (*Fringilla coelebs*) – A terület gyakori fészkelő madárfaja, minimum 20 pár költ.
- Meggyvágó** (*Coccothraustes coccothraustes*) – A tervezési területen 2-4 pár költ.
- Citromsármány** (*Emberiza citrinella*) – Gyakori költőfaj.
- Sordély** (*Miliaria calandra*) – A tervezési területen 2-3 pár költ.
- Emlősök**
- Keleti sün** (*Erinaceus concolor*) – Gyakori faj.
- Erdei cickány** (*Sorex araneus*) – Gyakori faj.
- Rőt korai denevér** (*Nyctalus noctula*) – Az egyik leggyakoribb denevérfaj.

Szöröskarú koraidenevér (*Nyctalus leisleri*) – Telelő és feltételezhetően szaporodó kolóniával jelen levő, de nem tömeges faj.

Törpedenevérek (*Pipistrellus spp.*) A leggyakoribb denevérek a területen, az idős nyárasban kölykező kolóniájuk is jelen van feltételezhetően.

Közönséges késeidenevér (*Eptesicus serotinus*) – Szaporodó kolóniával jelen levő, de nem tömeges faj.

Fehértorkú denevér (*Vespertilio murinus*) - Telelő és feltételezhetően szaporodó kolóniával jelen levő, de nem tömeges faj.

Nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*) - Szaporodó kolóniával jelen levő, de nem tömeges faj.

Közönséges denevér (*Myotis myotis*) - Szaporodó kolóniával jelen levő, de nem tömeges faj.

Vörös mókus (*Sciurus vulgaris*) – Több helyen előforduló faj.

Nyuszt (*Martes martes*) – A tervezési terület fákkal borított területének kiterjedése csökkent ugyan, ennek ellenére továbbra is gyakori.

2.3. Gazdasági, társadalmi és kulturális jellemzők

Területi megoszlás művelési ágak szerint	
Művelési ág megnevezés	kiterjedés (ha)
erdő	104,621984
kivett (tanya, udvar)	0,306954
kivett (erdei út, nyiladék)	2,118744
Összesen	107,047712 (kerekítési-földmérési eltérés figyelembevételével)

3. táblázat: Területi megoszlás (ha) művelési ágak szerint

2.3.1. Mezőgazdaság

A területen mezőgazdasági tevékenység csak az erdő művelési ágú Kunpeszér 21 TI területén zajlik (szarvasmarhával folytatott extenzív legeltetés formájában).

2.3.2. Erdőgazdálkodás

Erdészeti infrastruktúra a tervezési területen belül nincs.

A 10 éves körzeti erdőterv 2017. január 1-jétől hatályos.

A tervezési terület erdőterületeinek természetességi mutatói az elmúlt évtizedben jelentősen javultak, valamint a tisztás- és cserjésalakítások és az inváziós fásszárú fajok visszaszorítása révén jelentős és előremutató természetvédelmi élőhely-rekonstrukciót hajtottak végre.

A tervezési terület által érintett külterületeken az erdőtervezési üzemtervi ciklusok az alábbi táblázat adatai szerint alakulnak:

4. táblázat: Erdőtervezési üzemtervi ciklusok

Erdőtervezési körzet	Településnév	Felvétel éve	Érvényesség
Közép-Duna-menti	Kunadacs	2016	2017. jan. 1. - 2026. dec. 31-ig

Erdőrészlet jel	Terület (ha)	Természetességi mutató (nyilvántartott)	Faállomány típus	Inváziós és termőhelyidegen fafajok jelenléte	Természetességi mutató (természetheni állapot)
Kunpeszér 30 A	1,000	származékerdő	hazai nyáras	alacsony (MT: ÉKA)	hazai nyáras (hazai nyáras)
Kunpeszér 30 B	1,070	származékerdő	kocsányos tölgyes	nagyon alacsony (ÉKA)	természetszerű erdő (kocsányos tölgyes)
Kunpeszér 30 C	0,800	kultúrerdő	egyéb lomb elegyes-akác	alacsony (MT: ÉKA)	természetszerű erdő (kocsányos tölgyes)
Kunpeszér 30 D	2,870	átmeneti erdő	egyéb lomb elegyes-kocsányos tölgyes	alacsony (MT: ÉKA)	természetszerű erdő (egyéb lomb elegyes-kocsányos tölgyes)
Kunpeszér 30 E	1,630	kultúrerdő	haza nyáras-akác	alacsony (MT: ÉKA)	természetszerű erdő (egyéb lomb elegyes-kocsányos tölgyes)
Kunpeszér 30 CE	0,470		cserjés	alacsony (MT: ÉKA)	
Kunpeszér 19 C	2,530	átmeneti erdő	haza nyáras-akác	jelenlős	származékerdő (kocsányos tölgyes)
Kunpeszér 19 D	1,600	természetszerű erdő	akác	nagyon alacsony (ÉKA)	származékerdő (egyéb lomb elegyes-kocsányos tölgyes)
Kunpeszér 29 A	11,490	származékerdő	kocsányos tölgyes	alacsony (MT: ÉKA)	természetszerű erdő (kocsányos tölgyes)
Kunpeszér 29 D	2,860	származékerdő	egyéb lomb elegyes-hazai nyáras	alacsony (MT: ÉKA)	származékerdő (egyéb lomb elegyes-hazai nyáras)
Kunpeszér 29 F	1,410	származékerdő	kocsányos tölgyes	nagyon alacsony (ÉKA)	származékerdő (kocsányos tölgyes)
Kunpeszér 29 G	1,940	átmeneti erdő	akác-hazai nyáras	alacsony (MT: ÉKA)	származékerdő (hazai nyáras)
Kunpeszér 29 H	2,430	származékerdő	hazai nyáras-nemes nyáras	alacsony (MT: ÉKA)	származékerdő (egyéb lomb elegyes-hazai nyáras)
Kunpeszér 29 CE1	0,730			nagyon alacsony (ÉKA)	
Kunpeszér 29 CE2	0,610			alacsony (ÉKA)	
Kunpeszér 29 TI 1	0,510			nagyon alacsony (ÉKA)	
Kunpeszér 29 TI 2	2,100			nagyon alacsony (ÉKA)	
Kunpeszér 29 TI 3	0,440			nagyon alacsony (ÉKA)	
Kunpeszér 32 G	2,060	kultúrerdő	akác-hazai nyáras	alacsony (MT: ÉKA)	származékerdő (hazai nyáras-kocsányos tölgyes)
Kunpeszér 32 A	2,110	származékerdő	hazai nyáras	közepes (MT: ÉKA)	származékerdő (egyéb lomb elegyes-hazai nyáras)
Kunpeszér 32 B	2,000	származékerdő	egyéb lomb elegyes-hazai nyáras	nagyon alacsony (ÉKA)	származékerdő (egyéb lomb elegyes-hazai nyáras)
Kunpeszér 32 C	0,770	származékerdő	kocsányos tölgyes	alacsony (MT: ÉKA)	természetszerű erdő (kocsányos tölgyes)
Kunpeszér 32 D	16,630	átmeneti erdő	egyéb lomb elegyes-kocsányos tölgyes	közepes (MT: ÉKA)	természetszerű erdő (kocsányos tölgyes)
Kunpeszér 32 E	1,410	származékerdő	hazai nyáras-kocsányos tölgyes	alacsony (MT: ÉKA)	természetszerű erdő (kocsányos tölgyes)
Kunpeszér 32 F	4,240	származékerdő	egyéb lomb elegyes-kocsányos tölgyes	alacsony (MT: ÉKA)	természetszerű erdő (kocsányos tölgyes)
Kunpeszér 32 H	3,100	átmeneti erdő	akác-hazai nyáras	alacsony (MT: ÉKA)	származékerdő (egyéb lomb elegyes-hazai nyáras)
Kunpeszér 32 I	1,270	származékerdő	nemes nyáras-hazai nyáras	alacsony (MT: ÉKA)	származékerdő (egyéb lomb elegyes-hazai nyáras)
Kunpeszér 32 J	0,470	származékerdő	hazai nyáras	alacsony (MT: ÉKA)	származékerdő (hazai nyáras)
Kunpeszér 32 TI1	2,140			nagyon alacsony (ÉKA)	
Kunpeszér 32 TI2	1,940			alacsony (MT: ÉKA)	

Erdőrésztel jel	Terület (ha)	Természetességi mutató (nyilvántartott)	Faállomány típus	Inváziós és termőhelyidegen fafajok jelenléte	Természetességi mutató (természetbeni állapot)
Kunpeszér 32 CE1	0,5900			alacsony (MT: ÉKA)	
Kunpeszér 32 CE2	0,5600			alacsony (MT: ÉKA)	
Kunpeszér 32 CE3	1,1700			alacsony (MT: ÉKA)	
Kunpeszér 20 L	2,3900	átmeneti erdő	akác-os-hazai nyáras		természeteszerű erdő (egyéb lomb elegyes kocsányos tölgyes)
Kunpeszér 21 B	9,3800	kultúrerdő	hazai nyáras-akác-os	alacsony (MT: ÉKA)	származékérdő (egyéb lomb elegyes-hazai nyáras)
Kunpeszér 21 C	0,8000	származékérdő	hazai nyáras-kocsányos tölgyes	közepes	származékérdő (hazai nyáras-kocsányos tölgyes)
Kunpeszér 21 TI	15,3500			alacsony	

2.3.3. Vadgazdálkodás

A 2017-től hatályba lépő vadgazdálkodási egység lehatárolások után a tervezési területen kizárólag a Kunpeszéri Vadásztársaság (03-600850-302) a vadászatra jogosult.

A Kunpeszéri VT. 1 db sózót, 1 db apróvadetetőt és 1 db nagyvaditatót/dagonyát, illetve két magaslest működtet.

A vadászati létesítményeket a terület vagyongazdálkodási jogait gyakorló szervezetekkel kötött megállapodás alapján működtetik.

A tervezési területen a vadgazdálkodás nagyvad gazdálkodásból és dúvadgyérítésből áll.

Vadásztársaság neve	Kódszám rendeltetés	Véd. kat.	Véd. fok.	Védettségi fokozat kiterjedése (ha)
Kunpeszéri VT.	03-600850-302 vadgazdálkodás egységi	Helyi jelentőségű TT	védett	107,047712

2.3.4. Halászat, horgászat

A helyi jelentőségű TT területén nincs nevezett tevékenységek folytatására alkalmas vízfelület.

2.3.5. Ökoturizmus, üdülés és idegenforgalom, természetvédelmi oktatás és bemutatás

A terület és a bemutatható értékek jellege miatt elsősorban közepes számú (terepbiológiai kutatást folytató) szakmai érdeklődő részéről látogatott a tervezési terület és a túrizmus fellendülése a későbbiekben sem várható.

A területen található Peszéri-erdő tanösvény, amely az ökoturisták által viszonylag alacsony számban látogatott.

2.3.6. Ipar, bányászat, vonalas létesítmények

A természetvédelmi területen és közvetlen környezetében az ipari nyersanyagok közül homok, illetve a talajfelszín alatt (eltemetett) kavics található. A tervezési területen engedélyezett bányatevékenység nem folyt és nem folyik, amelyet a későbbiekben sem javasolt létesíteni.

A tervezési területen és az attól számított 500 m-es védőzónában ipari övezet nincs.

2.3.7. Kutatás

A tervezési területen vegetációdinamikai, florisztikai és faunisztikai vizsgálatok zajlanak, jelenleg egyike hazánk legalaposabban kutatott természeti területeinek. A tervezési területen a Natura 2000 jelölő fajokra vonatkozó monitoringot a KNPI szakemberei, illetve a KNPI megbízásából kutatók végzik el.

2.3.8. Kultúrtörténeti értékek

A tervezési területen található meg a török hódoltság alatt elpusztult középkori Peszér település (Kunpeszér 0197/7 hrsz. „h” alrészletén). Egyéb kultúrtörténeti érték (pl. kunhalom, földvár) előfordulása nem ismert.

2.3.9. A természetvédelmi kezelés szempontjából meghatározó egyéb tevékenységek

Egyéb, a természetvédelmi kezelés szempontjából releváns tevékenység nem zajlik a területen.

2.4. Táji értékek

A természetközeliölőhelyek önmagukban kiemelkedő táji értéket képviselnek tájképükkel és élővilágukkal.

2.5. A tervezési terület legfontosabb természeti értékeinek meghatározása

Természeti érték	Jelentőség			
	Nemzetközi	Országos	Regionális	Helyi
1. Földtani	-	-	-	X (csilige)
2. Víztani	-	-	-	-
3. Növényzeti	Euro-szibériai erdőssztyepp tölgyesek, Pannon homoki gyepek	-	-	-
4. Florisztikai	homoki nőszirm	homoki kocsord, rákosi csenkesz, homoki fátyolvirág, tarka nőszirm, csipkés gyöngyvessző	erdei szellőrózsa, kiszűsző hangyabogáncs, epergyöngyike	-
5. Zoológiai	skarlábogár, szarvas álganéjtűró, díszes tarkalepke, fekete harkály, lappantyú, erdei pacsirta, karvalyposzáta		nagy hősincér, nagy szarvasbogár, kék galamb, közép fakopáncs, sisegő füzike, örvös légykapó	-
6. Táji értékek	-	a természetszerű homoki erdőssztyepp-	X	-
7. Kultúrtörténeti értékek	-	a középkori <i>Peszér</i> település kultúrtörténeti emlékei	-	-

3. CÉLKITŰZÉSEK MEGHATÁROZÁSA

3.1. Ideális természetvédelmi célkitűzések

3.1.1. A tervezési terület és a természeti értékek megőrzésével közvetlenül kapcsolatos célkitűzések meghatározása

- A meszes homoki erdőssztyepp, mint a **potenciális természetes intrazonális vegetáció élőhelytípusainak** (a 275/2004. Kormányrendelet 4. sz. Melléklete alapján: 6260 Pannon homoki gyepek, 91N0 Pannon homoki borókás-nyárasok (*Junipero-Populetum albae*), 91I0 Euro-szibériai erdőssztyepp tölgyesek (*Quercus spp.*) és ezek átmenetei) **kedvező természetvédelmi állapotának megőrzése, illetve helyreállítása**. A kedvező természetvédelmi állapot fenntartásának, illetve helyreállításának feltételei:

- az élőhelytípusok kiterjedése (az adott élőhelytípusba sorolt élőhely-foltok kiterjedése) nem csökken
- az élőhelytípusban az idegenhonos növényfajok jelenléte nem meghatározó mértékű (az idegenhonos növényfajoknak nincsenek jelen magtermő egyedeik, az újulati szintben az idegenhonos növényfajok maximum olyan tömegességi viszonyokban vannak jelen, hogy az lehetővé teszi a potenciális természetes vegetáció élőhelytípusainak regenerációját)

- A **potenciális természetes vegetáció élőhelytípusainak regenerációját** (helyreállását, természetességi állapotának javulását) **biztosító természetes vegetációdinamikai folyamatok végbemenetelének biztosítása**.

- A meszes homoki erdőssztyepp jellegzetes élőhelytípusaihoz kötődő, **közösségi jelentőségű növény- (homoki nőszirm) és állatfajok** (skarlábogár, szarvas álganéjtűró, nagy höscincér, nagy szarvasbogár, díszes tarkalepke, fekete harkály, lappantyú, erdei pacsirta, karvalyposzáta) állományai **kedvező természetvédelmi állapotának megőrzése, illetve helyreállítása**.

-A Duna-Tisza köze jellegzetes, a természeteshez közeli állapotban fennmaradt, illetve helyreállított tájrészletének és táji értékeinek (a természetszerű homoki erdőssztyepp) **megőrzése, fenntartása**.

- A tervezési területen előforduló **védett növény-** (például: pókbangó [*Ophrys sphegodes*], méhbangó [*Ophrys apifera*], erdei szellőrózsa [*Anemone sylvestris*], kései szegfű [*Dianthus serotinus*], homoki fátyolvirág [*Gypsophila fastigiata*], csipkés gyöngyvessző [*Spiraea crenata*], szártalan csüdfű [*Astragalus exscapus*], poloskaszagú kosbor [*Orchis coriophora*], homoki nőszirm [*Iris arenaria*], tarka nőszirm [*Iris variegata*], homoki kocsord [*Peucedanum arenarium*]) **és állatfajok** (például szarvas álganéjtűró [*Bolbelasmus unicornis*], szalakóta [*Coracias garullus*], közép fakopáncs [*Dendrocytes medius*], fekete harkály [*Dryocopus martius*], lappantyú [*Caprimulgus europaeus*]) **állományainak megővése, fenntartása, életfeltételeik biztosítása**.

3.1.2. A tervezési terület és a természeti értékek megőrzésével közvetve kapcsolatos célkitűzések meghatározása

- A tervezési terület további (elsősorban természetvédelmi célú) kutatásával

- a kiemelt természetvédelmi jelentőségű élőhelytípusok regenerációját biztosító természetes vegetációdinamikai folyamatok bekövetkezésének szükséges és elégséges feltételeiről,
- a regenerációs folyamatok időigényéről,
- a regenerációt segítő emberi beavatkozások erőforrásigényéről

további információk gyűjtése.

- A tervezési terület fenntartható ökoturisztikai hasznosítása.

- A tervezési terület által biztosított (elsősorban szabályozó és fenntartó, illetve kulturális) ökoszisztéma szolgáltatások minél szélesebb körű és minél nagyobb mértékű biztosítása.

3.2. Korlátozó és veszélyeztető tényezők

3.2.1. Táblázatos összefoglalása annak, hogy az egyes korlátozó vagy veszélyeztető tényezők hogyan és milyen értékekre hatnak, és ezek milyen módon háríthatók el.

A korlátozó, veszélyeztető tényezők leírása	A veszélyeztetett értékekre gyakorolt hatása	A korlátozó, veszélyeztető tényezők mérséklésének, ill. elhárításának módja
Éghajlatváltozás	A tervezési terület valamennyi élőhelyére és fajára hatást gyakorol a makroklima változása.	A makroklima megváltozásából, illetve azon belül is az időjárási szélsőségek (hosszú esapadékteljes időszakok; hosszú, légköri aszályal jellemezhető időszakok; a növekvő átlaghőmérséklet miatt az ariditás növekedése, összességében a növényzet által felhasználható víz mennyiségének csökkenése és szélsőségesen magas hőmérsékletű időszakok) bekövetkezéséből származó negatív hatásait a mezo-, illetve a makroklimára kedvező hatást gyakorló beavatkozásokkal lehet – részben – enyhíteni. A mezoklimát a tájszinten elérhető felszíni- és talajvíz mennyiségének növelésével, ezáltal nyáron hűvösebb és párásabb klimatikus viszonyokat biztosító beavatkozásokkal lehet befolyásolni: A tervezési területtel határos XX. lecsapoló csatornán, illetve XXXVIII. csatornarendszeren folytatott természetes vízkészlet megőrzéssel, illetve azokba a Dunavölgyi-Csatornából történő aktív vízbetáplálással mind a talajvízszint emelhető, mind a felszíni vizek mennyisége növelhető, ezáltal kedvezőbb mezoklima kialakulása elősegíthető. A kedvező makroklima kialakulását és fennmaradását a nagyobb kiterjedésű fedetlen talajfelszínnek kialakulását eredményező, valamint az árnyaló fászfűzű vegetáció záródásviszonyait kedvezőtlenül befolyásoló emberi beavatkozások helyett alternatív beavatkozásokkal (pl. teljes talajelőkészítés helyett folyamatos erdőborítás mellett elvégzett felújításokkal), lehet biztosítani.
Talajvízszint süllyedése	A tervezési terület nagyobb vízigényű élőhelytípusai (pl. gyöngyvirágos tölgyesek) kiterjedése csökken, fajkészletük átalakul (eljellegtelenedik).	A tervezési területtel határos XX. lecsapoló csatornán, illetve XXXVIII. csatornarendszeren folytatott természetes vízkészlet megőrzéssel, illetve azokba a Dunavölgyi-Csatornából történő aktív vízbetáplálással a talajvízszint emelhető

A korlátozó, veszélyeztető tényezők leírása	A veszélyeztetett értékekre gyakorolt hatása	A korlátozó, veszélyeztető tényezők mérséklésének, ill. elhárításának módja
Az intenzíven terjedő, idegenhonos fászfajú fajok (pl. nyugati osterfa, bálványfa, kései meggy, zöld juhar, fehér eper), illetve a kései meggy, zöld juhar, fehér eper), illetve a termőhelyi viszonyokat átalakító idegenhonos fajok (pl. fehér akác, lepényfa) tömegességi viszonyainak a lehetséges minimumra csökkentése célzott beavatkozásokkal.	Az intenzíven terjedő, idegenhonos fászfajú fajok (pl. nyugati osterfa, bálványfa, kései meggy, zöld juhar, fehér eper), illetve a termőhelyi viszonyokat átalakító idegenhonos fajok (pl. fehér akác, lepényfa) terjedése jelentős negatív hatást gyakorol a természetvédelmi szempontból kiemelt jelentőségű élőhelytípusokra és a kiemelt természetvédelmi oltalom alatt álló fajok jelentős részére. Az élőhelyek az intenzíven terjedő fajok allelopatikus hatása miatt eljellegetlenednek (a specialist fajok kizorolnak/tömegességük csökken), valamint a természetes regenerációs folyamatok gátlása miatt a természetes felújulás elmarad.	Az intenzíven terjedő, idegenhonos fászfajú fajok (pl. nyugati osterfa, bálványfa, kései meggy, zöld juhar, fehér eper), illetve a termőhelyi viszonyokat átalakító idegenhonos fajok (pl. fehér akác, lepényfa) tömegességi viszonyainak a lehetséges minimumra csökkentése célzott beavatkozásokkal.
Vadhatás	A vadon élő nagytestű növényevő fajok (őz, dömötör, gímszarvas), valamint a mezei nyúl jelentős negatív hatást képesek gyakorolni a természetvédelmi szempontból kiemelt jelentőségű élőhelytípusokra és a kiemelt természetvédelmi oltalom alatt álló fajok jelentős részére (élőhelyeik átalakulása miatt). Jelentős vadhatás mellett a természetes vegetációdinamikai folyamatok gátlása miatt a természetes felújulás elmarad.	A vadállomány szabályozásával (a természetes erdőssztyepp regenerációval összeegyeztethető szinten tartásával), illetve lokális vadkizárással a természetes regenerációs folyamatok biztosíthatók.

Kezelési terv

1. TERMÉSZETVÉDELMI CÉLKITŰZÉSEK

A tervezési területen a meszes homoki erdőssztyepp képezi a **potenciális természetes intrazonális vegetációt**. Aktuális vegetációja és az azokra épülő életközösségek tekintetében, természetvédelmi szempontból a tervezési terület hazánk egyik legértékesebb területe.

Külön nagy értéket képvisel az is, hogy a tervezési terület egyike hazánk legjelentősebb regenerációs potenciáljával bíró természeti területeinek: **a meszes homoki erdőssztyepp élőhelytípusainak** (a 275/2004. Kormányrendelet 4. sz. Melléklete alapján: 6260 Pannon homoki gyepek, 91N0 Pannon homoki borókás-nyárasok (*Junipero-Populetum albae*), 91I0 Euro-szibériai erdőssztyepp tölgyesek (*Quercus spp.*) és ezek átmenetei) **regenerációjának irányába hatnak a természetes vegetációdinamikai folyamatok**. A potenciális természetes vegetáció kialakulását megakadályozni vagy lassítani képes, közvetlen vagy közvetett antropogén hatások visszaszorításával, mérséklésével a természetes vegetáció regenerációja biztosítható.

A tervezési terület elsődleges természetvédelmi célkitűzései:

- A meszes homoki erdőssztyepp, mint a **potenciális természetes intrazonális vegetáció élőhelytípusainak** (a 275/2004. Kormányrendelet 4. sz. Melléklete alapján: 6260 Pannon homoki gyepek, 91N0 Pannon homoki borókás-nyárasok (*Junipero-Populetum albae*), 91I0 Euro-szibériai erdőssztyepp tölgyesek (*Quercus spp.*) és ezek átmenetei) **kedvező természetvédelmi állapotának megőrzése, illetve helyreállítása**. A kedvező természetvédelmi állapot fenntartásának, illetve helyreállításának feltételei:

- az élőhelytípusok kiterjedése (az adott élőhelytípusba sorolt élőhely-foltok kiterjedése) nem csökken
- az élőhelytípusban az idegenhonos növényfajok jelenléte nem meghatározó mértékű (az idegenhonos növényfajoknak nincsenek jelen magtermő egyedeik, az újulati szintben az idegenhonos növényfajok maximum olyan tömegességi viszonyokban vannak jelen, hogy az lehetővé teszi a potenciális természetes vegetáció élőhelytípusainak regenerációját)

- A **potenciális természetes vegetáció élőhelytípusainak regenerációját** (helyreállítását, természetességi állapotának javulását) **biztosító természetes vegetációdinamikai folyamatok végbemenetelének biztosítása**.

- A **meszes homoki erdőssztyepp jellegzetes élőhelytípusaihoz kötődő, közösségi jelentőségű növény-** (homoki nőszirm) **és állatfajok** (skarlábogár, szarvas álganéjtűró, nagy hörcsincér, nagy szarvasbogár, díszes tarkalepke, fekete harkály, lappantyú, erdei pacsirta, karvalyposzáta) állományai **kedvező természetvédelmi állapotának megőrzése, illetve helyreállítása**.

-A **Duna-Tisza köze jellegzetes, a természeteshez közeli állapotban fennmaradt, illetve helyreállított tájrészletének és táji értékeinek (a természetszerű homoki erdőssztyepp) megőrzése, fenntartása**.

- A **tervezési területen előforduló védett növény-** (például: pókbangó [*Ophrys sphegodes*], méhbangó [*Ophrys apifera*], erdei szellőrózsa [*Anemone sylvestris*], kései szegfű [*Dianthus serotinus*], homoki fátyolvirág [*Gypsophyla fastigiata*], csipkés gyöngyvessző [*Spiraea crenata*], szártalan csüdfű [*Astragalus exscapus*], poloskaszagú kosbor [*Orchis coriophora*], homoki nőszirm [*Iris arenaria*], tarka nőszirm [*Iris variegata*], homoki kocsord [*Peucedanum arenarium*]) **és állatfajok** (például szarvas álganéjtűró [*Bolbelasmus unicornis*], szalakóta [*Coracias garullus*], közép fakopáncs [*Dendrocytes medius*], fekete harkály [*Dryocopus martius*], lappantyú [*Caprimulgus europaeus*]) **állományainak megővése, fenntartása, életfeltételeik biztosítása**.

A tervezési terület további célkitűzései:

- A tervezési terület (elsősorban természetvédelmi célú) kutatásával:

- a kiemelt természetvédelmi jelentőségű élőhelytípusok regenerációját biztosító természetes vegetációdinamikai folyamatok bekövetkezésének szükséges és elégséges feltételeiről,
- a regenerációs folyamatok időigényéről,
- a regenerációt segítő emberi beavatkozások erőforrásigényéről

további információk gyűjtése.

- A tervezési terület által biztosított (elsősorban szabályozó és fenntartó, illetve kulturális) ökoszisztéma szolgáltatások minél szélesebb körű és minél nagyobb mértékű biztosítása.
- A tervezési területen végzett természetvédelmi oktatási és szemléletformálási tevékenységekkel a lehető legtöbb résztvevőcsoport részére információt biztosítani az itt előforduló természeti értékekről, a természetvédelemről, a természetvédelmi területkezelés céljairól, módjairól és jelentőségéről és a természeti rendszerek által biztosított ökoszisztéma szolgáltatásokról.
- A tervezési terület fenntartható ökoturisztikai hasznosítása.

2. TERMÉSZETVÉDELMI STRATÉGIÁK

A természetvédelmi célkitűzések eléréséhez a következő stratégiák alkalmazása szükséges.

- 2.1. A terület természetközeli állapotú erdőssztyepp (fátlan és fás) élőhelyeinek megőrzése, fenntartása.
- 2.2. A természeti területen a regenerációs vegetációdinamikai folyamatok végbemenetelének biztosítása, illetve aktív helyreállítási tevékenységekkel való elsősegítése.
- 2.3. Az éghajlatváltozás negatív hatásait csökkentő, illetve kompenzáló, a természeti értékek fennmaradásához és a regenerációs folyamatok végbemeneteléhez kedvező mikroklíma kialakulásának és fennmaradásának biztosítása.
- 2.4. Az intenzíven terjedő, idegenhonos fásszárú fajok (pl. nyugati osterfa, bálványfa, kései meggy, zöld juhar, fehér eper), illetve a termőhelyi viszonyokat átalakító idegenhonos fajok (pl. fehér akác, lepényfa) tömegességi viszonyainak a lehetséges minimumra csökkentése célzott beavatkozásokkal
- 2.5. A vadállomány szabályozásával (a természetes erdőssztyepp regenerációval összeegyeztethető szinten való tartásával), illetve lokális vadkizárással a természetes regenerációs folyamatok biztosítása.
- 2.6. A tervezési terület bemutatását, az ökoturisztikai igények kielégítését szolgáló természetvédelmi infrastruktúra fenntartása.
- 2.7. A tervezési terület természeti értékeinek teljes körű feltárása, természetvédelmi helyzetük folyamatos figyelemmel kísérése és dokumentálása.

3. TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI MÓDOK, KORLÁTOZÁSOK ÉS TILALMAK

3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek védelme

- a) Tilos a terület természetes formakincsének (homokbuckák, buckavonulatok) megváltoztatása, roncsolása.

3.1.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása

- a) A természetközeli állapotú gyepek, erdőssztyepek és erdők kiterjedése nem csökkenhet. A területhasználat természetközeli állapotú gyeppé, erdőssztyeppé vagy erdő megsemmisülésével járó változtatása nem engedélyezhető, kivéve az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzéseket szolgáló változtatásokat, így természetvédelmi infrastruktúra kialakítását vagy a természetes erdőssztyeppi élőhelyszerkezet helyreállítását szolgáló tevékenységeket.
- b) A tájidegen inváziós növényfajok meglévő állományai és azok terjedése ellen a területhasználónak megfelelő területhasználattal vagy az állományok eltávolítására irányuló aktív kezeléssel kell védekeznie.
- c) Nem kell beszerezni a természetvédelmi hatóság engedélyét a fásszárú inváziós növények eltávolítását, valamint annak előkészítését szolgáló vegyszerhasználathoz, amennyiben a területileg érintett nemzeti park igazgatósággal előzetesen írásban egyeztetett módon, az igazgatóság írásbeli szakértői véleményének figyelembevételével végzik.
- d) Az élőhelyek kezelését, fenntartását úgy kell végezni, hogy az élőhelyek természetessége (természetességi állapota, természetességi mutatója) nem romolhat.

3.1.3. Fajok védelme, fenntartása

- a) A területen kizárólag a természetvédelmi oltalom alá eső fajok állományainak megőrzésével összeegyeztethető tevékenységek végezhetők.
- b) A Felső-Kiskunságban (a Dunamenti-síkság középtáj Csepeli-sík kistáján és a Duna-Tisza-közi síkvidék középtáj Kiskunsági homokhát kistáján) tájhoz, a tervezési területen korábban előfordult, de emberi hatások miatt onnan kipusztult, a jelenlegi termőhelyi viszonyoknak megfelelő növényfajok visszatelepítésére, és azok életképes állományainak kialakítására kell törekedni.

3.1.4. Táj, kultúrtörténeti értékek

- a) A védett régészeti lelőhelyeken a kultúrtörténeti értékek védelme érdekében a talaj mechanikai bolygatása nem lehet mélyebb 25 cm-nél.

3.1.5. Látogatás

- a) A tervezési terület erdei útjai és nyiladécai szabadon látogathatók.
- b) A tervezési terület szervezett csoportos látogatására az igazgatóság által biztosított szakvezető kíséretében kerülhet sor.
- c) A tervezési terület erdőssztyepp állományaiban turisztikai, rekreációs és sporttevékenység nem folytatható.

3.1.6. Kutatások, vizsgálat

- a) A fokozottan védett, valamint közösségi jelentőségű növény- és állatfajok állományát rendszeresen fel kell mérni.
- b) Az intenzíven terjedő, idegenhonos fásszárú fajok (pl. nyugati ostorfa, bálványfa, kései meggy, zöld juhar, fehér eper), illetve a termőhelyi viszonyokat átalakító idegenhonos fajok (pl. fehér akác, lepényfa) tömegességi viszonyait rendszeresen fel kell mérni.
- c) A terület élőhelyterképezését rendszeresen el kell végezni.
- d) A fokozottan védett, valamint közösségi jelentőségű növény- és állatfajok állományfelmérését, az intenzíven terjedő, idegenhonos fásszárú fajok, illetve a termőhelyi viszonyokat átalakító idegenhonos fajok tömegességi viszonyainak felmérését, valamint a terület élőhelyterképezését a területen gazdálkodást végző természetes- vagy jogi személynek, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetnek kell elvégeznie, akik a felmérésbe más személyeket is bevonhatnak.

3.1.7. Terület- és földhasználat

- a) Technikai sporttevékenység tilos a területen.
- b) A területen csak az 1. pontban szereplő természetvédelmi célok megvalósítása érdekében történő vagy azokkal összhangban lévő tűzgyújtás, égetés engedélyezhető.
- c) A területen mező- és erdőgazdasági géppel történő munkavégzés csak napkeltétől napnyugtáig lehetséges.
- d) A területen burkolt út létesítésére, új földút létesítésére, illetve földút szilárd burkolattal való ellátásának engedélyezésére kizárólag az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítására, továbbá a terület táji és természeti értékeinek természetvédelmi célú bemutatására irányuló, a területileg érintett nemzeti park igazgatósággal előzetesen egyeztetett fejlesztés keretében, az igazgatóság szakértői véleményének figyelembevételével kerülhet sor.
- e) Termőföld művelés alóli végleges kivonása, végleges más célú hasznosítása csak a természetvédelmi kezelés részeként, az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében engedélyezhető.
- f) A területen új építési telket kialakítani, beépítésre szánt területet kijelölni tilos.
- g) Bányászati tevékenység, anyagnyerés tilos a területen. A tilalom alól kivételt képez az olyan geofizikai mérési módszerek alkalmazása, amelyek nem járnak a felszíni talajrétegek bolygatásával, továbbá az e rendelet hatálybalépését megelőzően kiadott szénhidrogén-kutatási engedélyben szereplő tevékenységek.
- h) Halastó, horgásztó, rekreációs víztér és az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzéseknek nem megfelelő – így különösen kizárólag öntözési célú – víztározó létesítése tilos.
- i) Nem őshonos vadászható vadfaj spontán betelepülése esetén annak felszámolásáról, a területről való eltávolításáról a vadászatra jogosult köteles gondoskodni.
- j) Mesterséges vadkibocsátás (kivéve fogoly), zárttéri vadtartás, apróvadnevelő és apróvad-kibocsátóhely, létesítése tilos. Egyéb vadászati létesítmény csak engedéllyel a területileg érintett nemzeti park igazgatósággal előzetesen írásban egyeztetett módon, az igazgatóság írásbeli szakértői véleményének figyelembevételével helyezhető el, alakítható ki.

k) Vadföld nem létesíthető a területen.

l) A területen tilos reklámtáblákat elhelyezni.

m) Tilos a területen a kizárólag gépi meghajtású, emberi közlekedésre alkalmas sporteszközzel vagy ilyen meghajtású járművel végzett technikai sporttevékenység. Emberi izomerővel vagy részben emberi izomerővel hajtott, közlekedésre alkalmas sporteszközzel vagy ilyen meghajtású járművel kizárólag erre a célra a területileg érintett nemzeti park igazgatósággal előzetesen írásban egyeztetett és az igazgatóság írásbeli szakértői véleményének figyelembevételével kijelölt utakon, valamint az útként nyilvántartott ingatlanokon végezhető technikai sporttevékenység vagy szabadidős tevékenység.

3.2. Művelési ághoz vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Szántó művelési ágú területek kezelése

a) Szántóföldi gazdálkodás nem folytatható.

3.2.2. Gyep (rét és legelő) művelési ágú, illetve gyepeként hasznosított területek kezelése

a) Gyepeken gépjárművel közlekedni tilos. A tilalom nem vonatkozik a természetvédelmi kezelés ellátása érdekében történő gépjárműhasználatra, valamint a jogszzerű gazdálkodási tevékenység keretében, engedélyezett tevékenységet végző hivatásos vadász gépjárműhasználatára, továbbá a természetvédelmi kezelés, valamint a jogszzerű gazdálkodási tevékenység keretében végzett erdő- és mezőgazdasáigép-használatra.

b) Növényvédő szerek felhasználása nem engedélyezhető, kivéve, ha az kifejezetten természetvédelmi céllal, különösen a nem őshonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok elleni védekezés során történik a területileg érintett nemzeti park igazgatósággal előzetesen írásban egyeztetett módon és az igazgatóság írásbeli szakértői véleményének figyelembevételével.

c) Felülvetés és gypfeltörés nem engedélyezhető, kivéve, ha az kifejezetten természetvédelmi céllal történik a területileg érintett nemzeti park igazgatósággal előzetesen írásban egyeztetett módon és az igazgatóság írásbeli szakértői véleményének figyelembevételével.

d) Mechanikai jellegű ápolási munkák (fogasolás, tárcsázás, hengerezés) végzése tilos, kivéve, ha természetvédelmi céllal (különösen természetes gyepek rekonstrukciója során) történik, történik a területileg érintett nemzeti park igazgatósággal előzetesen írásban egyeztetett módon és az igazgatóság írásbeli szakértői véleményének figyelembevételével.

e) Gyepeken tűzpázták létesítése és a meglévők fenntartása tilos.

f) Égő gyepon – ha a tűz nem fenyeget közvetlenül emberéletet, épületet, nagy értékű mezőgazdasági létesítményt vagy több hektáros kiterjedésű erdőterületet – tilos a tűz terjedése ellen szántással, tárcsázással, a gyepek felszaggatásával vagy vegyszer kijuttatással védekezni.

g) Gyepertületek égetése tilos, kivéve a természetvédelmi céllal a területileg érintett nemzeti park igazgatósággal előzetesen írásban egyeztetett módon és az igazgatóság írásbeli szakértői véleményének figyelembevételével végzett eseti, nem rendszeres égetést.

h) Legeltetni szarvasmarhafélékkel, juhokkal, kecskével és lófélékkel lehet.

i) Tisztítókaszálás és tisztító szárzúzózás kizárólag a területileg érintett nemzeti park igazgatósággal előzetesen írásban egyeztetett módon és az igazgatóság írásbeli szakértői véleményének figyelembevételével végezhető.

j) Egy gazdasági évben kizárólag egyszeri kaszálás végezhető, kivéve az inváziós növényfajokkal és/vagy gyomnövényekkel fertőzött részek újbóli, kaszálással vagy szárzúzással végzett kezelését.

k) Az adott évben kaszálatlanul hagyott részek (hagyásterületek) legkorábban a következő gazdálkodási évben kaszálhatók vagy szárzúzózhatók le, kivéve az inváziós növényfajokkal és/vagy gyomnövényekkel fertőzött részek kaszálással vagy szárzúzással végzett kezelését. A kaszálás során inváziós növényfajokkal fertőzött területrészt kizárólag természetvédelmi célból (pl. fokozottan védett madárfaj sikeres költésének biztosítása céljából), a természetvédelmi örrel végzett előzetes, helyszíni jegyzőkönyvben rögzített egyeztetést követően hagyható kaszálatlanul.

l) A homoki gyepek esetében a kaszálás legkorábbi időpontja július 1. A kaszálás engedélyezése során ettől csak az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések érdekében, a területileg érintett nemzeti park igazgatósággal előzetesen írásban egyeztetett módon és az igazgatóság írásbeli szakértői véleményének figyelembevételével lehet eltérni.

m) Nyílt homoki gyepeken, homoki magaskórósokban kaszálás (beleértve a tisztítókaszálást és a tisztító szárzúzózást is) nem végezhető.

n) Madárbarát kaszálást kötelező alkalmazni. Tilos a bekerítő kaszálás. Vadriasztó lánc használata kötelező. Talaj meghajtású rendsodró, rendkezelő használata tilos.

o) Dobkaszó használata tilos. Szársértő használata tilos. A talajfelszínt kevesebb, mint 10 cm magasságban lekövető kaszatípus használata tilos.

p) Gépi kaszálás vagy tisztítókaszálás vizes/nedves talajon tilos.

3.2.3. Szőlő, kert és gyümölcsös művelési ágú területek kezelése

Nem releváns.

3.2.4. Nádas művelési ágú és természetben nádas területek kezelése

Szántóföldi gazdálkodás nem folytatható

3.2.5. Erdők kezelése

- a) Az erdőgazdálkodás, illetve erdőkezelés során a kizárólag őshonos fajokból álló, a természetes erdőssztyepp erdők kompozicionális, strukturális és funkcionális sajátosságait mutató állományok kialakítását, illetve fenntartását biztosítani kell.
- b) Kizárólag folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodás folytatható.
- c) A kizárólag, vagy döntő mértékben őshonos fajokból álló állományokban és részállományokban tilos a tarvágásos véghasználat.
- d) Fahasználati munkálatok a szeptember–február közötti időszakban végezhetők, kivéve haváriahelyzetben az embereket vagy a faállományt fenyegető veszély sürgős elhárítását.
- e) Az erdőgazdálkodási (fahasználati és erdőművelési) tevékenységek során a fajgazdag, cserjés erdőszegélyek megőrzése kötelező.
- f) Őshonos fajok egyedeire irányuló fahasználat kizárólag természetvédelmi célból végezhető. Az őshonos fajok mikroölelhelyekben gazdag egyedeire (az. un. habitat-fákra) és idős egyedeire irányuló fahasználat nem végezhető. Az erdőgazdálkodás során a habitat-fák és idős faegyedek oltalmát biztosítani kell, az erdőgazdálkodási tevékenységekre visszavezethető károsodásukat meg kell előzni.
- g) Az értékes gye-, illetve cserjeszinttel jellemezhető állományok (és részállományok) esetében, amennyiben azok záródása (akár természetes okokra visszavezethetően, akár az idegenhonos fásszárú fajok visszaszorítását szolgáló beavatkozások következtében) a jogszabályban foglalt, elfogadható minimum érték alá csökken, az értékes gye-, illetve cserjeszint fennmaradását tartós fátlan állapotban tartással (tisztás- vagy cserjés kialakításával) kell biztosítani.
- g) Az értékes gye-, illetve cserjeszinttel jellemezhető állományok (és részállományok) esetében talajelőkészítés nem végezhető.
- h) Az erdőgazdálkodás során a termőhelyi viszonyoknak megfelelő, összes tájhonos fásszárú faj jelenlétével jellemezhető állományok kialakítására kell törekedni.
- i) Az erdőgazdálkodás során az idegenhonos fásszárú fajok megjelenését, illetve terjedését elősegítő fahasználati és erdőművelési tevékenységek nem folytathatók.

3.2.6. Fásított terület művelési ágú területek kezelése

Nem releváns.

3.2.7. Halastó művelési ágú területek kezelése

Nem releváns.

3.2.8. Művelés alól kivett területek kezelése

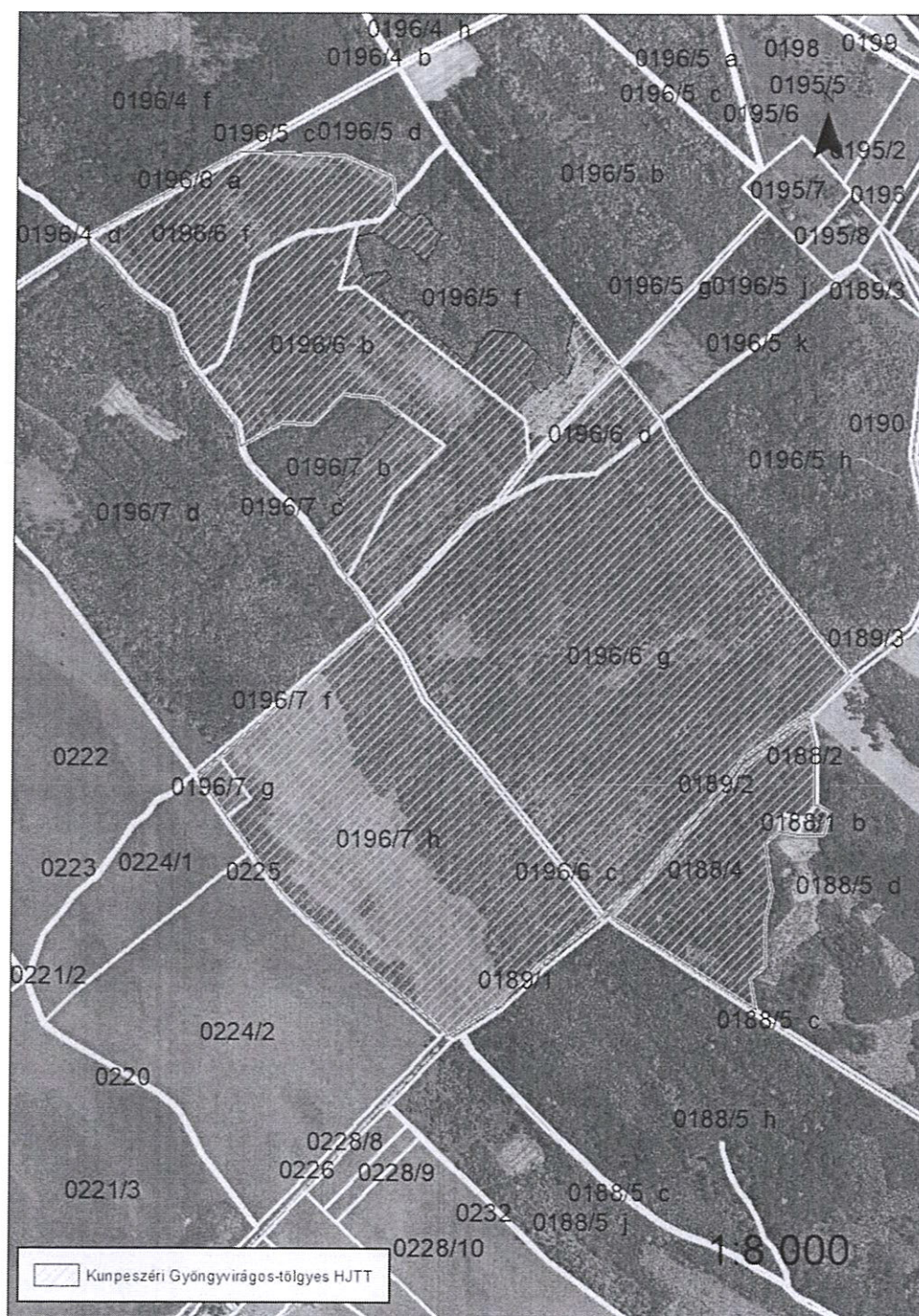
4. BIBLIOGRÁFIA

- BABOS I. (1947. október 25.): A peszéradacsi védkerületnek ismertetése
- BARTHA, D. (1999) (ed): Természetközeli erdőgazdálkodás, A természetes és természetszerű erdők kezelése, a kultúr- és a származékerdők regenerálása. – Kézirat, 188 pp.
- BÍRÓ M. (1998): Az első katonai felmérés (1783-1784) feldolgozott élőhely szintű térképe;
- BÍRÓ M. (1999): A harmadik katonai felmérés (1883) feldolgozott élőhely szintű térképe;
- BÖLÖNI J. - MOLNÁR ZS. – KUN A. (2010): Magyarország élőhelyei; Vegetációtípusok leírása és határozója ÁNÉR 2010;
- BORHIDI A ÉS SÁNTA A. (1999) (eds): Vörös Könyv Magyarország növénytársulásairól, 1-2. – A KöM Természetvédelmi Hivatalának tanulmánykötetei 6. TermészetBÚVÁR Alapítvány Kiadó, Budapest, 362 pp. és 404 pp.
- FÜLÖP Gy. és SZILVÁCSKU Zs. (2000) (eds): Természetkímélő módszerek a mezőgazdaságban. – Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Eger, 122 pp.
- KELEMEN, J. (1997) (ed): Irányelvek a füves területek természetvédelmi szempontú kezeléséhez. - A KTM Természetvédelmi Hivatalának tanulmánykötetei 4. TermészetBÚVÁR Alapítvány Kiadó, Budapest, 388 pp.
- KESZTHELYI I., CSAPODY I. és HALUPA L. (1995): Irányelvek a természetvédelem alatt álló erdők kezelésére - A KTM Természetvédelmi Hivatalának tanulmánykötetei 3. 252 pp.
- MÁTÉ A. (2010): Kézirat a Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes élővilágáról;
- SZUJKÓ-LACZA, J. és KOVÁTS, D. (eds) (1993): *The flora of the Kiskunság National Park.* – MTM, Budapest, 469 pp.
- TEMESI G. (1997) (ed): A természetvédelmi oltalom alatt álló erdők kezelése a védettségi kategóriák és a védett természeti értékek szerint. – Tanulmány, ÖKOSZISZTÉMA Szolgáltató és Kereskedelmi, Erdészeti, Természetvédelmi Mérnöki Iroda Kft., Budapest, 102 pp.

5. TÉRKÉPEK

5.1. A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT lehatárolását megjelenítő térképek

5.2. A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes Helyi Jelentőségű TT erdő művelési ágú területeit megjelenítő térkép

Végső előterjesztői indokolás

Kunpeszér Község Önkormányzatának Képviselő-testülete kiemelt fontosságúnak tartja a település természeti értékeinek megőrzését, különösen a helyi jelentőségű, országosan is értékes élőhelyek hosszú távú fennmaradásának biztosítását. A Kunpeszéri Gyöngyvirágos-tölgyes olyan természeti terület, amely egyedi élőhelytípusai, fajgazdagsága, természeti és kulturális értékei révén meghatározó szerepet tölt be Kunpeszér természeti örökségében.

A terület védettségét korábban az 1194/1958. számú OTT. határozat állapította meg, azonban a hatályos jogszabályi környezethez, valamint a természetvédelmi kezelési és nyilvántartási követelményekhez való igazodás indokoltta tette a védettség fenntartásának önkormányzati rendeletben történő revízióját. A rendelet megalkotására a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, valamint Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény ad felhatalmazást.

A rendelet célja a meszes homoki erdőssztyepp vegetáció jellegzetes élőhelyeinek és fajainak, a természetes domborzati formáknak, valamint a területen fellelhető kulturális és régészeti értékeknek a megőrzése, továbbá a természetvédelmi kezelés egységes kereteinek biztosítása. A védettség felülvizsgálata és pontosítása során sor került az érintett területek ingatlan-nyilvántartási adatainak egyeztetésére, a vagyonkezelők és az illetékes természetvédelmi szervek bevonásával, amelynek eredményeit a rendelet mellékletei tartalmazzák.

A rendelet egyúttal hatályon kívül helyezi a korábbi, azonos tárgyú önkormányzati rendeletet, biztosítva ezzel az egységes, naprakész és jogszabályoknak megfelelő helyi természetvédelmi szabályozást.